

Gulden – Hubay – Richter 120

A Herendi Porcelángyár Rt. sikeres vezetői generációja

Festők a porcelángyár műhelyében Herenden, az 1920-as években / Painters in the studio of the porcelain manufactory at Herend in the 1920s

archív fotó (Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára, Veszprém)

► Idén 120 éve született a világhírű Herendi Porcelánmanufaktúra két világháború közötti időszakának – 1923 és 1948 között Herendi Porcelángyár Rt. – három meghatározó alakja: Gulden Gyula, Hubay Cebrián Andor és ifjabb Richter Aladár.

Gulden Gyula a két világháború közötti időszakban vállalatvezető volt, Hubay és Richter pedig a vállalat művészeti igazgatói.

Gulden és Hubay emellett gyermekkoruk óta jó barátok is voltak. Guldenre szinte családtagként tekintett a híres zeneszerző, Hubay Jenő családja.

Hubay Cebrián Andor képzőművészetet, míg Gulden Gyula jogot tanult, majd utóbbi elvégezte a kereskedelmi akadémiát is. Az első világháborút követően mindketten visszatértek Budapestre, majd a Tanácsköztársaság hónapjai alatt éppen Herenden találtak menedéket. Gulden Gyula 1923-ban került a frissen részvénytársasággá alakult Herendi Porcelángyárhoz,

ahol előbb kereskedelmi, azután ügyvezető igazgató lett. 1941-re megfontolt és céltudatos munkával a részvények többségét is megszerezte.

Hubay Cebrián Andor képzőművészeti alkotótevékenysége mellett már ifjúkorától élénk szakmai és közéleti tevékenységet folytatott. 1932-ben például a nagy múltú Nemzeti Szalon ügyvezető igazgatójává választották. 1934-ben a Herendi Porcelángyár Rt. igazgatósági tagja, két évvel később a vállalat művészeti vezetője, majd 1943-ban alelnöke lett. Művészeti vezetése alatt szinte minden rangosabb nemzetközi tárlaton, kiállításon jelen volt Herend.

A márka népszerűsítésében ugyanacsak fontos szerep jutott kortársuknak, ifjabb Richter Aladárnak is, aki 1939-ben igazgatósági tag, majd három évvel később művészeti tanácsadó lett. Richter szintén Budapesten született, 1920 és 1925 között a budapesti Iparművészeti Iskola grafika szakán tanult. Később a Magyar Iparművészek Országos Egyesületében és az Országos Magyar Iparművészeti Társulatban is tevékenykedett.

Az 1930-as évek közepére egy olyan jó felkészült, ségű és kiváló kapcsolatokkal rendelkező szakmai vezetőség állt össze Herenden, amely minden feltételt biztosított az alkotáshoz és a porcelántárgyak értékesítéséhez.

A háború kitörése a porcelángyár működését is befolyásolta, az értékesítési piacok fokozatosan Németországba, Olaszországba és a semleges államokba tevődtek át.

Gulden Gyula mint tiszteletbeli portugál alkonzul 1944. október 29-től december 8-ig vezette a budapesti követséget. Ekkor a portugál védettek Svájcba való kiutaztatása érdekében Genfbe ment, és Magyarország már soha nem tért vissza.

Hubay Cebrián Andor a háború alatt nagyrészt Budapesten és a Losonc melletti családi birtokon tartózkodott, hármuk közül egyedül Richter Aladár töltött több hónapot otthonától távol.

Az 1945 tavaszától berendezkedő kommunista hatalom nyugat-európai diplomáciai és üzleti kapcsolataik miatt gyanúsnak tartotta a Herendi Porcelángyár vezetőit. Herend 1948 márciusában történt államosításáig Gulden Svájcból irányította a cég exporttevékenységét, míg az ügyvezetői feladatokat Budapesten Hubay látta el. Hubayt 1947 márciusában letartóztatták, majd néhány napig a hírhedt Andrassy út 60.-ban tartották fogva. Valutaüzérkedés vádjával indult ellene eljárás, ám az elsőfokú tárgyaláson felmentették. Az egyre veszélyesebb belpolitikai helyzet miatt

Fotó: Czifik András

Fotó: Czifik András

a Hubay család végül 1948-ban elhagyta Magyarországot. Előbb Norvégiába költöztek, majd 1951-ben Portugáliában telepedtek le. A családfő a Vista Alegre Porcelángyár művészeti vezetője lett, nevéhez számos új minta és motívum kötődött.

Richter Aladár háború utáni életútjával kapcsolatban annyi bizonyos, hogy 1945 őszén már nem állt alkalmazásban. Néhány évvel később, 1950 novemberében Budapesten hunyt el.

Herend majd kétszáz éves történetének talán leg-sikeresebb korszaka a két világháború közötti évtizedekre esik. E siker mögött nemcsak remek tervezők és ügyes kezű gyári munkások, hanem – mai szóhasználatlal élve – kiváló kapcsolatokkal rendelkező menedzserek, vállalatvezetők is álltak. Nevüket és szerepüket legalább egy-egy évforduló kapcsán érdemes, sőt fontos felidézni.

SZŰTS ISTVÁN GERGELY
történész-levéltáros

Csikós.
Terv: ifj. Vastagh György. Kivitelezés: Herendi Porcelángyár / Horseherd. Design György Vastagh, Jr. Manufacturer: Herend Porcelain Manufactory
1930-as évek, porcelán (Herendi Porcelánművészeti Múzeum, Herend)

←
Pengéjét vizsgáló huszár.
Terv: Kisfaludi Strobl Zsigmond. Kivitelezés: Herendi Porcelángyár / Hussar Examining His Sword. Design: Zsigmond Kisfaludi Strobl. Manufacturer: Herend Porcelain Manufactory
1930-as évek, porcelán (Herendi Porcelánművészeti Múzeum, Herend)